

अध्याय 11

संगीत आनी समाज

उद्दिष्ट: गितांतल्या बोलांतल्यो रुढीवादी कल्पना आयकून घेवप आनी पर्याय तयार करपाचो यत्न करप.

समाजीक संदेशा खातीर संगिताचो वापर करूं येता. सुटके झुजाच्या काळांत आमच्या फुडाऱ्यांनी ब्रिटिशां आड लोकांक एकठांय हाडपा खातीर संगिताचो वापर केल्लो.

क्रिया 1: एकवटान दवरपी संगीत !

आमचें राष्ट्रगीत म्हळ्यार भारत आशिल्ल्या विविधतायेचें पडबिंब !

नोबॅल पुरस्कार फावो जाल्लो रवींद्रनाथ टागोर हो पयलो भारतीय आनी बिगर युरोपीय जाणे रुढीवाद मोडून साहित्याचो नोबॅल पुरस्कार, 1913 वर्सा मेळयलो. राष्ट्रगीत संस्कृत बांगला भाशेंत रचलें. तातूंत भारतांतल्या व्हड आनी विंगड विंगड भुगोलीक भूंयेचेर उजवाड पडटा

- गीताचे बोल आनी अर्थ समजून घेवन तातूंत भारताची विविधताय कशी मनयतात हाचेर चिंतन करचें.

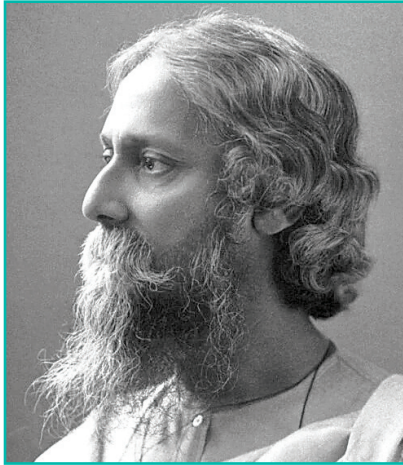
0680CH11

- रचणुकेक लागून गीत कशें भव्य दिसता हाचें विश्लेशण करचें.
- गीत आपल्या उतरांतल्यान आनी संगीतांतल्यान जी भावना निर्माण करता ताचेर चर्चा करची.

क्रिया 2: आमचीं मुळां

पुर्विल्ले ग्रंथ, वेद आनी उपनिषदां विशीं तुमी आयकलां आसतलेंच. आमी एकामेकां परस वेगळे आसतना लेगीत ते आमकां दयाळू, सत्यवादी आनी मोगाळ जावपाची प्रेरणा दितात.

स्वामी विवेकानंदाचो कठोपनिषदांतलो हो प्रेरणादायी श्लोक पळयात आनी गावंक शिकात, जो तांचो आवडटो श्लोक आशिल्लो.

विस्तारीत वावर

हीं गितां खंयच्या रुढीवादाक बळगें दितात?

डॉल क्रीन, बिटिया राणी परींच्या शारांतल्यान एक दीस राजकुंवर येतलो? आनी ताका राजवाड्यांत व्हरतलो

अणकार: म्हजी राजकन्या बाहुली, एक दीस तुजो राजकुंवर मोहक येतलो आनी तो तुका आपल्या वाड्यार व्हरतलो.

नंदलाला यशोमती मैय्या कडेन उलयली राधा गोरी कित्याक, हांव काळी कित्याक?

अणकार: नंदलान यशोधाक विचारलें, हांव काळोख कित्याक आनी राधा गोरी कित्याक?

तुमच्या मूळ भाशेंतलें एक गीत याद आसतलें जें रुढीवादाक बळगें दिता? मूळ बोल बरोवन तुमी ते कशे बदलतले तें सांगात.

विस्तारीत वावर

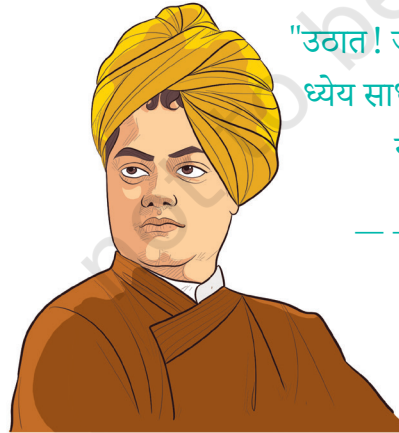
उथिष्ठ जगराता
प्रप्य वारण निबोधता,
क्षुरास्य धारा निशिता
दुरात्याय, दुर्गम पाठस्थत
कवायो वडंती

आयकात आनी प्रतिसाद दियात

आतां, हें गीत आयकून घेयात. खंयची भावना निर्माण जाता?

क्रिया 3: बदल जायात!

हें गीत आयकून घेयात आनी शिकात, आनी तुमी सुपरहिरो कशे जावंक शकतात आनी सकारात्मक बदल घडोवन हाडपाक शकतात हाचो विचार करात.

"उठात! जागे जायात! आनी
ध्येय साध्य जाय मेरेन थांबू
नाकात".

— – स्वामी विवेकानंद

क्रिया 4: रुढीबध्द

संगिताचो उपेग रुढीवाद तयार करपा खातीरय करूं येता. रुढीवाद म्हळ्यार संस्कृताय, वंश, रंग, लिंग वा हेर घटकांचेर आदारीत पूर्वकल्पित कल्पना वा सामान्यीकरण. पूण तें बदलूं येता!

सकयल दिल्लें गीत आयकून घेयात आनी तुमकां भाशेची वळख ना जाल्यार अणकार वाचात:

बाबुआ की मुरगी
बाबुआ की मुरगी बोले ना
बाबुआ का मुर्गा कुकाडू कू
बाबुआ की मुरगी रूठ गेली
ना मानू माई ना मानू
बाबुआ का मुर्गा क्यू आकाडे?
ताचे सर पार कलगी हे
जिसके सर पर आज न्हय
वो बेचारी मुरगी हे

अणकार

बाबुआची कोंबी शांत रावता,,
जाल्यार बाबुआचो कोंबडो कॉक-ए-डूडल-डू जाता!
बाबूची कोंबडी अस्वस्थ,
जाता, म्हणटा, "हांव मान्य करचो ना!"
बाबुआचो कोंबडो भोंवतणी कित्याक घुंवता?

कारण तो फॅन्सी प्लम घालता, बिचाऱ्या कोंबड्या भशेन, मुकूट नाशिल्लो!!

वयर दिल्लें गीत बदलपाचो एक मार्ग म्हळ्यार : बाबुआ कोंबडी कित्याक सुखी आसता, तो कित्याक सुखी आसता? कारण अंडे घालता, तें दिता!

अणकार: बाबुआची कोंबडी कित्याक सुखी आसा? कारण ती तांतयां दिता!!

संगीत आमकां लोकांक एकठांय हाडपाक मजत करता पूण तातूंत रुढीवादय तयार जावंक शकता. तुमकां उत्थान करपी गीत सोदून काडात. शिकात आनी आपल्या इश्टांक शिकयात. तुमकां प्रेरणा दिवपी गितां आशिल्लें पुस्तक तयार करपाचो विचार करात.

